

**Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Poniatowa na rok 2026**

Rozdział I

§ 1

Postanowienia ogólne:

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, zwany dalej Programem jest realizacją ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), która zobowiązuje gminy do tworzenia planu działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii będących równocześnie zadaniami własnymi gminy w obszarze tych zagadnień społecznych, które będą realizowane w określonym terminie.

Zadania określone w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i skierowane do wszystkich mieszkańców Gminy Poniatowa.

§ 2

Podstawy opracowania Programu:

- 1) Narodowy Program Zdrowia.
- 2) Krajowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 3) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- 4) Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.
- 5) Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii.
- 6) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

§ 3

1. Program, jako kompleksowe podejście do problemu alkoholizmu oraz narkomanii:

- 1) Program realizuje Burmistrz przy współudziale, Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodka Pomocy Społecznej w Poniatowej, jednostek oświatowych, punktów konsultacyjnych, punktu poradnictwa prawnego, Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej, bibliotek, oraz instytucji zajmujących się kulturą, sportem i rekreacją, które wspierają wychowanie w trzeźwości;
- 2) działania zaplanowane w ramach Programu w 2026 r. stanowią nie tylko kontynuację zadań i przedsięwzięć zapoczątkowanych w minionych latach, ale także dają odpowiedź na nowe sugestie, potrzeby środowisk realizujących zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii;
- 3) Program zawiera spis działań będących zadaniami własnymi Gminy, które będą realizowane w 2026 r. wyznacza obszary, w jakich będą podejmowane działania mające na celu ograniczenie negatywnych skutków zdrowotnych, społecznych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających ze spożywania alkoholu przez

mieszkańców Gminy Poniatowa, a także zredukowanie zjawiska spożywania alkoholu i innych zachowań ryzykownych podejmowanych przez dzieci i młodzież;

- 4) osoby, instytucje i organizacje pozarządowe, wnosząc swoje doświadczenia i inicjatywy w zapobieganie problemom alkoholowych oraz narkomańskich są integralną częścią powstałego w Gminie Poniatowa systemu pomocy osobom i rodzinom borykającym się z problemem uzależnień oraz przemocy w rodzinie;
- 5) Program dostosowany jest do specyfiki problemów alkoholowych i narkomanii w Gminie Poniatowa, uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym;
- 6) Program uwzględniając aspekty profilaktyczne i medyczno - rehabilitacyjne przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii opiera się na wiedzy dotyczącej:
 - a) promocji zdrowego stylu życia,
 - b) profilaktyki uzależnień,
 - c) przeciwdziałania zagrożeniom,
 - d) leczenia uzależnień,
 - e) interwencji w przypadku przemocy w rodzinie,
 - f) redukcji szkód społecznych spowodowanych uzależnieniem i współuzależnieniem, w tym pomocy społecznej udzielanej uzależnionym i ich rodzinom,
 - g) integracji środowiskowej wśród osób prywatnych, instytucji i organizacji pozarządowych.

2. Przedstawiony poniżej Program jest kontynuacją i rozwinięciem działań prowadzonych na terenie naszej Gminy od wielu lat. Realizowanie tych działań wymaga zaangażowania wielu środowisk i grup społecznych, konsekwencji w długofalowych działaniach i wprowadzania nowatorskich rozwiązań szczególnie w odniesieniu do pracy z dziećmi i młodzieżą. Efekty takiej pracy nie są spektakularne, ale na pewno drobnymi krokami podnoszą świadomość społeczeństwa oraz promują właściwe postawy młodych ludzi w perspektywie ich dorosłego życia.

§ 4

Cele strategiczne Programu:

- 1) zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i narkomańskich;
- 2) zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują;
- 3) zwiększenie sposobów działań niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

§ 5

Cele operacyjne Programu:

- 1) ograniczanie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych;
- 2) zmiana zachowań i postaw mieszkańców Gminy Poniatowa w sytuacjach związanych z piciem alkoholu;
- 3) wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży;
- 4) pomoc psychologiczna i prawna dla uzależnionych i współuzależnionych;
- 5) budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu;
- 6) zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych metod rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomańskich;

- 7) tworzenie bazy informatycznej, organizacyjnej i merytorycznej w celu realizacji założonych zadań programowych.

Rozdział II

Zadania Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Poniatowa na rok 2026

§ 1

Ograniczenie spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie.

- 1) w odniesieniu do zwiększenia skuteczności egzekwowania prawa zakazującego sprzedaży napojów alkoholowych osobom małoletnim:
 - a) systematyczne przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
 - b) szkolenie sprzedawców w zakresie kontrolowania wieku kupujących;
- 2) w odniesieniu do poprawy umiejętności wychowawczych i sprawowania kontroli nad dziećmi przez rodziców:
 - a) organizowanie przez uprawnionych realizatorów programu warsztatów edukacyjnych, dla chętnych rodzin z terenu Gminy Poniatowa,
 - b) upowszechnianie poprzez szkoły, Ośrodek Pomocy Społecznej w Poniatowej, biblioteki oraz świetlice publikacji na ww. temat, przeznaczonych dla dzieci, młodzieży i rodziców;
- 3) w odniesieniu do poprawy rozwoju umiejętności interpersonalnych i indywidualnych nastolatków:
 - a) upowszechnianie poprzez szkoły, biblioteki materiałów edukacyjno-profilaktycznych dla młodzieży,
 - b) prowadzenie prelekcji przez specjalistów, psychologów i policjantów.

§ 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- 1) koordynacja działań dotyczących pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym poprzez współpracę z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Poniatowej, szkołami, służbą zdrowia i osobami fizycznymi. Celem pomocy dzieciom z rodzin z uzależnieniem alkoholowym ma być rozwiązanie problemów dziecka, a nie doraźne zaspakajanie jego potrzeb, pomoc dziecku powinna być zindywidualizowana. Osoby udzielające pomocy powinny mieć odpowiednie kwalifikacje zawodowe oraz kompetencje osobiste. Planowanie pomocy powinno przebiegać w zespole i jeśli to możliwe być poddawane konsultacji. Udzielanie pomocy powinno spełniać standardy adekwatne do rodzaju świadczonych usług;
- 2) finansowanie bieżącej działalności świetlicy opiekuńczo-wychowawczej;
- 3) dofinansowanie obozów terapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym lub narkomańskim;
- 4) finansowanie zajęć i programów socjoterapeutycznych dla dzieci;
- 5) dofinansowanie obozów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym lub narkomanią.

§ 3

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

1. Działania:

- 1) działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowane do osób uzależnionych od alkoholu w celu zdiagnozowania zaistniałego problemu, zmotywowania do podjęcia leczenia odwykowego;
- 2) prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego oraz ograniczenia szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych chorobą alkoholową;
- 3) wspieranie działalności punktu konsultacyjnego obejmujące w szczególności:
 - a) nawiązanie życzliwego kontaktu z klientem,
 - b) informowanie o możliwości podjęcia leczenia w placówce odwykowej,
 - c) motywowanie do leczenia,
 - d) udzielenie wsparcia po zakończonym leczeniu,
 - e) rozpoznanie w trakcie rozmowy zjawiska przemocy domowej i udzielanie stosownego wsparcia oraz informowanie o możliwościach jej powstrzymania,
 - f) uruchomienie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej;
- 4) dofinansowanie działalności Klubu Abstynenta „Animus”, w tym kosztów funkcjonowania siedziby, które zapewnią bezpieczne miejsce do spędzania wolnego czasu osobom, które po ukończeniu terapii utrzymują abstynencję (ocena stopnia aktywności terapii odwykowej). Klub realizuje program reintegracji społecznej, jako cel statutowy stowarzyszenia oraz założenia Programu;
- 5) wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do rodzin dysfunkcyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, rodzinne zajęcia terapeutyczne – integracyjne, działania przeciw wykluczeniu społecznemu;
- 6) udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy lub narkomania porad psychologicznych i prawnych;
- 7) zwiększenie skuteczności interwencji prawno - administracyjnych wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny, powodowanych uzależnieniami;
- 8) poprawa dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej dla członków tych rodzin.

2. Wskaźniki osiągania celu:

- 1) liczba rodzin z problemem alkoholowym, w których policja podejmuje wielokrotne interwencje;
- 2) liczba udzielonych porad psychologicznych, prawnych i innych w punkcie konsultacyjnym;
- 3) liczba rodzin, w których występuje problem alkoholowy, objętych pomocą materialną, finansową ośrodków pomocy społecznej;
- 4) wysokość środków finansowych wydatkowanych na pomoc społeczną rodzinom z uzależnieniami.

§ 4

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.

1. Działania:

- 1) wdrażanie w szkołach profesjonalnych programów profilaktycznych, odpowiadających standardom wyznaczonym przez technologie profilaktyczne,

obejmujące profilaktykę pierwszorzędową adresowaną do ogółu dzieci i młodzieży, mającą na celu nabycie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu oraz opóźnieniu wieku inicjacji alkoholowej. Profilaktyka drugorzędowa adresowana jest do grup podwyższonego ryzyka, a więc do osób, które przeszły już inicjację i u których występują liczne lub poważne problemy – świetlica socjoterapeutyczna;

- 2) wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych;
- 3) kampanie edukacyjne ograniczające spożywanie alkoholu przez nieletnich;
- 4) wprowadzenie do podstawowej opieki zdrowotnej, szkół oraz bibliotek - ulotek, biuletynów związanych z uzależnieniami;
- 5) inicjowanie, wspieranie akcji mających na celu organizację zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży poza rodzinnym środowiskiem często skażonym uzależnieniami.

2. Wskaźniki:

- 1) liczba młodzieży, rodziców i nauczycieli uczestniczących w szkolnych programach profilaktycznych;
- 2) liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w obozach profilaktycznych, koloniach z elementami profilaktyki i innych formach wypoczynku pozwalających na kształtowanie prawidłowych postaw osobowościowych;
- 3) liczba młodzieży, która spożywała napoje alkoholowe w ciągu ostatniego miesiąca;
- 4) liczba i rodzaje przeprowadzonych programów profilaktycznych;
- 5) liczba cofniętych zezwoleń w związku z zabronioną sprzedażą alkoholu nieletnim;
- 6) liczba zakupionych i rozprowadzonych książek, ulotek i innych materiałów informacyjnych, edukacyjnych z zakresu profilaktyki.

Ww. wskaźniki uzyskano z przeprowadzonej „Diagnozy problemów społecznych” w maju 2022 roku.

Rozdział III

Szczegółowe zadania przewidziane na rok 2026:

- 1) finansowanie punktów informacyjno-konsultacyjnych dla osób z problemem alkoholowym, narkomańskim oraz uzależnieniem behawioralnym dla rodzin z Gminy Poniatowa;
- 2) finansowanie punktu informacyjno-konsultacyjnych dla osób objętych Niebieską Kartą oraz rodzin zagrożonych przemocą, punkt poradnictwa prawnego z terenu Gminy Poniatowa - Urząd Miejski;
- 3) finansowanie telefonu zaufania dla osób z problemem alkoholowym, narkomańskim oraz uzależnieniami behawioralnymi dla rodzin z terenu Gminy Poniatowa.
- 4) coroczny „Dzień Trzeźwości” – kompleks imprez o charakterze profilaktycznym, kierowanych do mieszkańców Gminy Poniatowa;
- 5) szkolenia specjalistyczne dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i inne szkolenia specjalistyczne związane z uzależnieniami (alkoholizm, narkomania)
- 6) działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych :
 - a) podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu przez osoby uzależnione,
 - b) kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
 - c) organizowanie szkoleń dla osób prowadzących detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych,

- d) wydawanie opinii dotyczących zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej w Poniatowej dla przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych;
- 7) organizacja przez wyspecjalizowane kadry warsztatów, prelekcji skierowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli - dofinansowanie również z tzw. „małpkowego”;
- 8) współpraca ze stowarzyszeniami, w tym ze Stowarzyszeniem „AMAZONKI” w zakresie zapewnienia całorocznej opieki psychologa;
- 9) współfinansowanie ferii zimowych i wakacyjnych krajowych wyjazdów dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym – dofinansowanie również z tzw. „małpkowego”;
- 10) dotacja dla Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej w Poniatowej, która jest placówką wsparcia dziennego prowadzoną przez Towarzystwo Wspierania Rodzin w Poniatowej.

Rozdział IV

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Poniatowej.

1. Ustala się wysokość wynagrodzenia dla:

- 1) Przewodniczący, Zastępca Przewodniczącego i Sekretarz Komisji – 4,16% (tj. 200,00 zł brutto) minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2026 roku, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2026 roku;
- 2) pozostali członkowie Komisji – 3,12% (tj. 150,00 zł brutto) minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2026 roku, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2026 roku.

Podstawą do wypłacenia wynagrodzenia są listy obecności, zatwierdzane przez Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Do czynności podlegających wynagrodzeniu na zasadach równorzędnych z uczestniczeniem w posiedzeniu Komisji należą:

- 1) wykonywanie czynności kontrolnych trwających ponad 2 godziny (obserwacje, analiza wpływających wniosków, dokumentów);
- 2) wykonywanie doraźnych czynności (trwających ponad 2 godziny) powierzonych przez Przewodniczącego Komisji określonym członkom Komisji ze względu na ich kwalifikacje w przypadku, gdy jest to niezbędne do realizacji podstawowych zadań Komisji lub Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii niepowierzonych innym wykonawcom.

Podstawą do wypłacenia wynagrodzenia za czynności doraźne wykonane przez pojedynczych członków Komisji jest umowa zlecenia lub umowa o dzieło z poświadczeniem wykonania zleconych czynności przez Przewodniczącego Komisji.

Rozdział V
Plan finansowania Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
Gminy Poniatowa na rok 2026

Lp	Grupa zadań-przedmiot finansowania	Szczegółowy zakres finansowania	Plan wydatków odnośnie (w złotych)				Wydatki w 2026 roku
			problemów alkoholowych	przeciwdziałania narkomanii	uzależnienia behawioralne	tzw. „małpkowe”	
1.	Punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i narkomańskim z terenu miasta i Gminy Poniatowa.	- umowa	13 440,00	3 360,00	-	-	16 800,00
2.	Punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób objętych Niebieską Kartą, rodzin zagrożonych przemocą z terenu Gminy Poniatowa – Urząd Miejski.	- umowa	12 454,00	-	-	-	12 454,00
3.	Punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób z uzależnieniami behawioralnymi.	- umowa	-	-	4 800,00	-	4 800,00
4.	Punkt poradnictwa prawnego ukierunkowego na pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz z problemem alkoholowym z terenu miasta i Gminy Poniatowa – Urząd Miejski.	- umowa	6 480,00	-	-	-	6 480,00
5.	Telefon Zaufania dla osób z problemem alkoholowym z terenu miasta i Gminy Poniatowa.	- opłata telefoniczna	600,00	-	-	-	600,00
6.	"Dzień Trzeźwości" i inne imprezy okolicznościowe z programem profilaktycznym.	- umowy - materiały, nagrody dla uczestników - art. spożywcze	5 000,00	-	-	-	5 000,00
7.	Działalność Gminnej Komisji RPA	- wynagrodzenie członków komisji	20 000,00	-	-	-	-
		- materiały informacyjne (plakaty, ulotki)	200,00				
		- szkolenia dla GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego	6 000,00				
		- opłaty, delegacje	100,00				
			26 300,00	-	-	-	26 300,00

8.	W formie dofinansowania na prelekcje, warsztaty, umowy na przewóz osób, wspieranie przedsięwzięć gminnych, powiatowych, wojewódzkich i ogólnopolskich, stowarzyszeń, szkół i instytucji zajmujących się grupami młodzieży oraz rodzinami, w których występuje problem uzależnień, skierowanej na naprawienie szkód spowodowanych nadużywaniem alkoholu oraz promującym postawy społeczne upowszechniające tzw. zdrowy styl życia, nagrody za udział w konkursach wiedzy o uzależnieniach w zakresie alkoholizmu, narkomanii, dopalaczy, uzależnień behawioralnych i innych. Dotacje.	- prelekcje, warsztaty, umowy (przewóz osób) - materiały - nagrody - doposażenie stanowiska	12 000,00 - 1 557,76 1 000,00	-	-	10 000,00 27 500,00 2 500,00 -	-
			14 557,76	-	-	40 000,00	54 557,76
9.	W formie dofinansowania na prelekcje, warsztaty, umowy na przewóz osób. Wspieranie ferii zimowych i wakacyjnych krajowych wyjazdów dzieci i młodzieży, zawierających program profilaktyczny. Organizacja i prowadzenie programów profilaktycznych w placówkach o charakterze profilaktyczno - wychowawczo - terapeutycznym.	- umowy	10 000,00	-	-	20 000,00	30 000,00
10	Wynagrodzenie biegłych psychologa i psychiatry w postępowaniu prowadzącym do orzeczenia o obowiązku leczenia, opłaty sądowe, opłaty komornicze.	- umowa, wnioski do sądu - opłaty sądowe	7 000,00	-	-	-	7 000,00
11.	Dofinansowanie działalności Klubu Abstynenta „ANIMUS”	- koszty funkcjonowania siedziby, - zakup środków czystości, - pozostałe wydatki na materiały	12 000,00 500,00 500,00	- - -	- - -	- - -	
			13 000,00	-	-	-	13 000,00
12	Dotacje na cele publiczne związane z realizacją zadań Gminy udzielone w trybie ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie.	- konkurs ofert	130 000,00	-	-	-	130 000,00
Razem			238 831,76	3 360,00	4 800,00	60 000,00	306 991,76